

esetleges. Feltétele a legteljesebb pontosság, szabatosság, félreérthetetlennek és félremagyarázhatatlannak kell lennie: a műfaj nem tűri meg a homályt, zavart, gőzös irracionalizmust. A legelegánsabban szűkszavú közlés, bőven hagy a képzeletnek, erősen számít a fantáziára. Arányos, gazdaságos, kis helyre sokat sűrít, s noha szenttelen és megvesztegethetetlenül tárgyilagos, szárazsága csupán formai, az élet lüktet tündöklő színeiben, a táj, és benne az emberi mű. A legszilárdabb, kikezdhethetetlen igazság, s mivel a változót, mulandót rögzíti, nem fog rajta az idő. Azt szeretném – elérhetetlen cél –, hogy amit írok, olyan legyen, mint a térkép.

Hazám

Hosszas távollét után, óceánokon át különféle légitársaságokkal Európába érkezve, Madridban végre MALÉV-gépre szállok, ez már hazáig visz, egy darab Magyarország. Holszezon vagy mi a csuda: Zürichig én vagyok egyetlen utasa. Ennek kijáró reverenciával fogadnak, hozzá, úgy tetszik, fel is ismertek, az első osztályba ültetnek, a csinoska stuvi elhalmoz enni-innivalóval, váltig kínálgat, kihoz a személyzetnek készült garantált presszókávéból is. Még mohóbban kapok az otthoni sajtón, reggel Ferihegyről indultak, velük a friss pesti újságok. Milyen furcsa: mintha az odakint töltött idő kihullott volna az életemből, megint a *mai napba* csöppenni, a hónapokkal ezelőtt elejtett fonalat a forró jelenben fölvenni. Először a halálozást futom át, majd a sportot, onnan lapozok vissza az izgalmas belpolitikai hírekre, melyik vezető hányadik kerületbe látogatott. Magyar szívem megdobog, ki tudja, holnap tán azt olvasom: *K. F. ismét a XI. kerületben!*

Hogy kevéske dolgával végzett, a kislány rágyújt, mellém ül.

– Ha elárul nekem valamit, én is elmondok valamit.

– No csak! Mire kíváncsi?

– Kikről szól ez az új novellája? Amiben az a részeg társaság...

Türelmesen magyarázni kezdem, mint már oly sok hasonló kérdésre, hogy az író sosem egyszerűen kopírozza az életet, összevon, kiszűr, kever és vegyít, innen is, onnan is vesz elemeket, vonásokat, úgy gyúrja és formálja alakjait satöbbi, satöbbi. A kedves légikisasszonyt ez már nem érdekli annyira, figyelme ellanyhul, a valóság unalmasabb a pletykánál.

– No és mit akart maga mesélni?

– De nem tőlem hallotta.

– Jó, jó, persze.

– Hát csak az, ha nem haragszik meg... Maga otthon ki lesz nyírva.

– Kinyírnak? Engem?

– Nem én mondtam!

Lassan szétáradó melegség támad bennem, megcsap egy ismerős fuvalat, ez már némi előleg a jó vastag hazai levegőből. Újabb whiskyt kérek, elterpeszkedem az ülésen, kellemesen bizsergő várakozással. Annyi kóborlás, bolyongás után érzem, hogy tartozom valahová. Ahol az embert kinyírják, ott a hazája.

Újra Pesten

Hathónapos amerikai körút, vég nélküli csatangolás, megszámlálhatatlan ide-oda röpködés után újra itthon, újra a 61-es villamoson. Az első fölszállásnál egész súlyával lábamra hág egy testes, cekkeres asszony. Majd arcomba pillantva, zavart sietséggel:

– Ó, bocsásson meg, igazán nem akartam. Most ismerem meg. Nem azért mondom, de annyira szeretem az írásait, a férjem is... A darabját is láttuk, meg olvastuk az újságban, ugye nem haragszik? Ilyen butaság, hogy éppen az ön lábára...

Hát igen, ez a jó idehaza. Ha már a lábunkra lépnek, legalább tudják, kiére léptek.

(*Szabad rablás. Karcolatok.* Szépirodalmi, Budapest, 1983. [Karinthy Ferenc művei] 82–83., 113., 165–167., 203., 204., 208–214., 287., 294–296., 314–315., 346–348. old.)